
Els fàrmacs des d'una perspectiva històrica

Xavier Bonfill

Director

Annals de Medicina

En la **Roda...** d'aquest número hi hem inclòs dues contribucions sobre la pandèmia de covid-19, tema que encara no el podem considerar superat del tot. En primer lloc, hi hem situat l'article corresponent a la **Seguretat dels pacients**, ja que fa referència a l'estudi multicèntric dut a terme a les unitats de cures intensives catalanes per valorar l'impacte de la pandèmia en l'evolució dels bacteris multiresistents, sortosament amb uns molt bons resultats. El segon article relata les experiències viscudes a l'Hospital de Granollers entre la infermeria per fer front a les successives onades de la pandèmia, les quals a més de ser molt il·lustratives del patiment i el coratge experimentats són també representatives dels reptes semblants que van viure el conjunt dels professionals sanitaris d'arreu.

Les **Proves i evidències** que ens aporta l'ACQuAS en aquesta ocasió són les de l'avaluació de les intervencions psicològiques relacionades amb la violència sexual i física en la infància i l'adolescència. La revisió duta a terme posa de manifest la necessitat d'investigar de manera més rigorosa i conseqüent en aquest tema, que sigui proporcional amb la magnitud del problema i amb l'alarma social que genera.

A **Sense amnèsia** hi trobem un seguit d'articles ben interessants. El primer, de la sèrie de l'**Eponímia**, tracta de les anomenades febres de Barcelona, denominació im-

precisa i controvertida que estimulà moltes elucubracions sobre el seu origen a les primeres dècades del segle XX. El segon és un dels **Clàssics...** traduïts per Joan M. V. Pons i Gaietà Permanyer més rellevants, ja que és una aportació molt valuosa d'Eric Cassell per al Hastings Center. Tot i estar datada l'any 1993, l'anàlisi que fa dels reptes que la tecnologia suposa per a les finalitats de la Medicina segueix plenament vigent. I sense por a equivocar-nos, podríem dir que els problemes identificats en aquest text no han fet sinó agreujar-se.

El tercer element de la secció inaugura una nova sèrie: **Els fàrmacs a través de la història**, impulsada per la Fundació Dr. Esteve. I ho fem amb un article paradigmàtic sobre la penicil·lina, escrit per Salvador Macip, ja que pocs fàrmacs han despertat tan interès en el transcurs dels anys i han tingut un impacte tan massiu. Estem segurs que la resta d'articles de la sèrie seran també igual d'amens i informatius. I si bé és ben atractiu conèixer la història dels fàrmacs més rellevants, també ho és assabentar-nos de la història dels qui s'han encarregat de dispensar-los, és a dir, primer els apotecaris i després els farmacèutics. Aquesta evolució està molt ben explicada al quart article de la sèrie. Finalment, en el cinquè i darrer, Miquel Bruguera ens descriu la singularitat de santa Apol·lònia, patrona dels dentistes.

Correspondència: Dr. Xavier Bonfill
Servei d'Epidemiologia Clínica i Salut Pública
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
C/ Sant Antoni M. Claret, 167
08025 Barcelona
Tel. 935 537 810
Adreça electrònica: xbonfill@santpau.cat